

Resultat af den 2. internationale konference om kemikaliehåndtering (ICCM2) om den globale kemikaliestrategi, SAICM, afholdt d. 11. – 15. maj 2009.

Baggrund

Den globale kemikaliestrategi, SAICM, blev vedtaget på ICCM1 (International Conference on Chemicals Management) i 2006 og konferencen i maj 2009 var den første konference herefter. For yderligere baggrundsinformation henvises til orienteringsnotat om ICCM2 af 11. maj 2009, udvalgets bilag 562.

Vigtigste resultater af ICCM2:

Forretningsorden (Rules of Procedure)

ICCM2 vedtog en forretningsorden for det fremtidige arbejde. Der blev ikke opnået enighed om afstemningsregler, derfor fremstår en enkelt paragraf i den vedtagne forretningsorden stadig som uløst.

Der blev opnået enighed om at inddrage alle interessenter, bl.a. myndigheder, intergovernmentale organisationer (IGO'er), non-governmentale organisationer (NGO'er) og den private sektor i bureauets møder og arbejde. Bureauet vejleder den kommende præsident for ICCM og sekretariatet i deres opgaver under SAICM. Det var en dansk prioritet under forhandlingerne, at alle interessenter skulle inkluderes i bureauets arbejde på fremtidige ICCM.

Nye områder (Emerging Issues)

En del af SAICM handler om at identificere nye områder, som kræver global indsats for at imødegå væsentlige negative effekter på miljø og sundhed.

4 områder var allerede inden ICCM2 udvalgt blandt de nominerede områder som relevante nye indsatsområder, hvor en global indsats er nødvendig for at imødegå enten eksisterende eller kommende væsentlige negative effekter på miljø og sundhed. For hvert af områderne blev fastlagt en proces for, hvordan man de næste 3 år skal arbejde globalt med disse. Der var i processen stor fokus på at koordinere med allerede eksisterende arbejde i an-

dre fora, herunder f.eks. OECD, således at man ikke under SAICM gentager denne indsats, De 4 indsatsområder er:

- 1) Kemikalier i artikler, særligt med fokus på adgang til oplysninger i hele forsyningskæden om indholdet i artikler.
- 2) Udfasning af anvendelsen af bly i maling
- 3) Farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter, særligt med fokus på eksport og behandling af produkter, som er ved at blive eller allerede er blevet til affald.
- 4) Nanoprodukter og -teknologier, med fokus på indsamling og formidling af information om både fordele og ulemper ved nanoprodukter og -teknologier.

Endvidere blev perflourinerede kemikalier (f.eks. PFOA og PFOS) føjet til dagsordenen og identificeret som et relevant globalt indsatsområde, men blev dog ikke en del af beslutningen for de 4 andre identificerede nye områder, fordi der var uenighed om udvælgelsesproceduren, og forslaget først blev lagt frem på selve ICCM2. Det blev dog besluttet, at man de næste 3 år kan arbejde globalt på dette område på samme vilkår som for de 4 andre nye områder, hvis der er opbakning til det. Der skal også for dette område rapporteres tilbage om status ved næste ICCM2 i 2012.

Der blev endvidere vedtaget en procedure, som skal sikre en fremtidig konsistent og fair nominering og udvælgelse af prioriterede nye områder, som kræver global indsats for at sikre sundhed og miljø, eller som kan være med til at indsnævre forskellene mellem landene i forhold til sikker kemikalie-håndtering,

Arbejdet med de 4 indsatsområder over de næste 3 år er i tråd med de danske prioriteter omkring dette emne.

Rapportering

For at kunne vurdere effekten af SAICM imod Johannesburg-målsætningen om, at kemikalier i 2020 bruges og produceres på en måde, som fører til en minimering af væsentlige negative effekter på miljø og sundhed, er det nødvendigt at lave statusrapporter.

På ICCM2 blev vedtaget en model for de fremtidige rapporteringsforpligtelser for interessenterne, herunder lande, organisationer og industri. Modellen bygger på informationer indenfor række indikatorer, som interessenter skal rapportere om inden hver ICCM. Indikatorerne er spredt over de 5 indsats-

områder i SAICM, som er risikoreduktion, viden og information, overvågning, kapacitetsopbygning og ulovlig handel med kemikalier. SAICM sekretariatet skal samle bidrag og udarbejde rapporter til brug for den følgende ICCM, som skal vurdere effekten af SAICM.

Danmark arbejdede for at få simple og alligevel effektive rapporteringsforpligtelser under SAICM. Det lykkedes til dels ved på denne måde at få opstillet konkret, hvad der skal rapporteres om, således at udviklingen kan måles. Det blev pålagt interessenter at rapportere en enkelt gang inden hver ICCM.

Finansiering

SAICM har som udgangspunkt ikke tilknyttet en finansiel mekanisme og er derfor afhængig af frivillige bidrag fra interessenter. Som hjælp til opstartsaktiviteter, som primært skulle hjælpe ulandene i forhold til at implementere SAICM, blev et "Quick Start Program" (QSP) oprettet i 2006. QSP er tidsbegrænset, der kan doneres bidrag indtil 2011, mens projekter, som støttes via QSP-fonden, skal være afsluttet 2013. Udover dette program indeholder SAICM ikke finansielle støttemuligheder. QSP er baseret på frivillige bidrag, enten finansielt til QPS fonden eller in-kind donationer. In-kind donationer kan være f.eks. være støtte til projekter, teknisk assistance, videnoverførsel eller andre aktiviteter, som støtter op om programmet, men ikke er direkte økonomiske bidrag til den funden.

På ICCM2 blev det diskuteret, hvilke muligheder der var for at støtte implementeringen af SAICM finansielt.

Der blev vedtaget en beslutning, som blandt andet opfordrer den private sektor til at bidrage yderligere til SAICM, opfordrer den globale miljøfacilitet (GEF) til at udvide deres aktiviteter i forhold til at give økonomisk støtte til sikker kemikaliehåndtering og samtidig inviterer GEF til at støtte prioriterede SAICM aktiviteter, hvor der er globale fordele. Ligeledes opfordres andre donorer til at bidrage til SAICM, ligesom alle interessenter opfordres til nationalt og regionalt at prioritere SAICM finansielt og i diverse udviklingsplaner indenfor sundhed og miljø og dermed bidrage til sikker kemikaliehåndtering.

Flere ulande udtrykte ønske om en forlængelse af QSP, mens andre var stærkt imod dette for at undgå flere enkeltstående finansieringsmekanismer på kemikalieområdet. Det blev besluttet at lave en evaluering af QSP, som skal fremlægges på ICCM3 i 2012. Evalueringen og eventuelle tiltag på baggrund af denne skal diskuteres på ICCM3.

Det var en dansk prioritet at få en stærk tekst, som opfordrede den private sektor, herunder industrien, til at bidrage yderligere til implementeringen af SAICM, og samtidig få ICCM2 til at sende en kraftig opfordring til den globale miljøfacilitet (GEF) om at udvide GEF's aktiviteter og yde økonomisk støtte i forhold til sikker kemikaliehåndtering på områder, hvor en global indsats er nødvendig. Det lykkedes til dels at få begge budskaber med.

Andre beslutninger

Derudover blev vedtaget procedure for identificering af nye aktiviteter som skal optages på den globale plan over aktiviteter, som skønnes nødvendige at gennemføre for at nå målet med SAICM.

Ligeledes blev det besluttet at lave et forberedende møde i 2011, som skal forberede arbejdet og de beslutninger, der skal diskuteres på ICCM3. På det forberedende møde skal bl.a. diskuteres:

- implementering og fremdrift under SAICM
- proces omkring de rapporter og inputs der modtages fra de forskellige arbejdsgrupper, bl.a. omkring de nye vigtige områder
- prioritering nye indsatsområder
- diskuteres beslutninger, som skal tages på ICCM3 i 2012.

Da Danmark har formandskabet i EU i første halvår af 2012 og dermed formentlig vil skulle lede forhandlingerne på EU's vegne på ICCM3 vil det være en stor fordel for Danmark, at det forberedende møde afholdes således, at forberedelserne til ICCM3 er bedst muligt i gang allerede i 2011. Det var dog dansk prioritet ikke at gøre det til en permanent løsning altid at afholde forberedende møder, da Danmark foretrækker, at ressourcerne bliver brugt på implementering ude i landene i stedet for på mødedeltagelse. Det lykkedes at få ind i beslutningen, at afholdelsen af flere eventuelle forberedende møder skal diskuteres på ICCM3.